

Национален статистически институт

Ключови показатели за България

Последни данни: 30 декември 2009 г.

Следваща актуализация: 2 април 2010 г.

		2006	2007	2008	Юни '09	Юли '09	Август '09	Септ. '09	Окт. '09	Ноем. '09
1. Производство										
Показател на доверие в промишлеността ^{1.1}	%	4.1	8.7	6.6	-11.8	-9.2	-9.9	-9.0	-6.2	-9.6
Промишлено производство ^{1.2}	yoу % ch.*	6.2	9.7	0.9	-18.2	-18.7	-15.8	-21.1	-16.1	
		2006	2007	2008	II тр. '08	III тр. '08	IV тр. '08	I тр. '09	II тр. '09	III тр. '09
Брутен вътрешен продукт ^{1.3}	yoу % ch.*	6.3	6.2	6.0	7.1	6.8	3.5	-3.5	-4.9	-5.4
2. Индивидуално потребление										
Показател на доверие на потребителите ^{2.1}	%	-34.4	-31.7	-36.6	-38.5	-38.5	-45.2	-52.8	-47.3	-53.2
		2006	2007	2008	Юни '09	Юли '09	Август '09	Септ. '09	Окт. '09	Ноем. '09
Продажби в търговията на дребно ^{2.2}	yoу % ch.*	12.7	19.4	3.5	-10.5	-9.2	-9.7	-8.3	-8.8	
		2006	2007	2008	II тр. '08	III тр. '08	IV тр. '08	I тр. '09	II тр. '09	III тр. '09
Индивидуално крайно потребление ^{2.3}	yoу % ch.*	8.5	5.1	4.5	5.3	5.9	1.8	-6.0	-5.0	-4.7
3. Инвестиции										
Използване на оборудването в промишлеността ^{3.1}	%	68.4	72.6	74.9	74.4	74.5	70.6	67.4	63.9	64.8
Бруто образуване в основен капитал ^{3.2}	yoу % ch.*	14.7	21.7	20.4	28.6	22.3	15.8	-14.1	-16.3	-36.5
Изменение на запасите ^{3.3}	% от БВП	5.8	7.0	5.0	8.6	4.6	2.2	0.7	1.0	1.1
4. Пазар на труда										
Безработица ^{4.1}	%	9.0	6.9	5.6	5.8	5.1	5.0	6.4	6.3	6.7
Заети лица ^{4.2}	yoу % ch.*	4.4	4.6	3.3	3.7	3.1	1.7	-0.8	-2.1	-4.0
Разходи за труд ^{4.3}	yoу % ch.*	4.7	16.9	19.1	21.5	19.5	18.9	19.2	15.6	11.0
		2006	2007	2008	Юни '09	Юли '09	Август '09	Септ. '09	Окт. '09	Ноем. '09
Недостиг на работна сила в промишлеността ^{4.4}	%	11.7	16.3	20.0	12.2	10.5	10.5	10.4	9.6	9.2
Заплати ^{4.5}	yoу % ch.*	11.3	19.5	21.7	14.0	11.8	12.1	10.4		
5. Международни трансакции										
Поръчки от чужбина в промишлеността ^{5.1}	баланс	-39.7	-23.3	-23.1	-47.7	-46.8	-47.7	-48.7	-44.4	-47.1
Износ на стоки ^{5.2}	млн. евро	12011.9	13511.9	15203.8	999.9	1028.0	982.0	1050.4	1205.7	
Внос на стоки ^{5.3}	млн. евро	17574.1	20757.2	23801.1	-1343.8	-1349.1	-1243.9	-1315.3	-1461.7	
Търговско салдо ^{5.4}	млн. евро	-5562.3	-7245.3	-8597.3	-343.9	-321.1	-261.9	-265.0	-256.0	
Текуща сметка ^{5.5}	млн. евро	-4647.8	-7274.0	-8653.1	-243.8	134.4	214.3	4.5	-252.5	
Преки инвестиции (нето) ^{5.6}	млн. евро	6021.5	8283.6	5685.0	424.7	309.2	141.6	56.2	6.2	
Портфейлни инвестиции (нето) ^{5.7}	млн. евро	292.2	-518.4	-469.7	-96.0	111.2	-12.8	8.7	155.6	
		2006	2007	2008	II тр. '08	III тр. '08	IV тр. '08	I тр. '09	II тр. '09	III тр. '09
Износ на стоки и услуги ^{5.8}	yoу % ch.*	8.7	5.2	2.9	5.1	3.8	-6.0	-17.4	-15.8	-6.7
Внос на стоки и услуги ^{5.9}	yoу % ch.*	14.0	9.9	4.9	13.7	4.2	-3.2	-21.1	-24.3	-23.4
6. Цени										
ХИПЦ ^{6.1}	yoу % ch.*	7.4	7.6	12.0	2.6	1.0	1.3	0.2	0.3	0.9
Цени на производител на вътрешния пазар (промишленост) ^{6.2}	yoу % ch.*	8.7	7.9	13.3	-5.1	-9.0	-9.8	-7.8	-8.3	
Очаквания за продажните цени в промишлеността ^{6.3}	баланс	10.8	17.3	17.1	-2.9	-2.1	0.2	3.4	2.3	6.7
Очаквания за продажните цени в търговията на дребно ^{6.4}	баланс	18.0	27.5	36.4	-0.6	-0.2	-0.3	8.6	4.9	-1.0
7. Парични и финансови показатели										
СОФИБОР (тримесечен) ^{7.1}	индекс	3.69	4.90	7.14	5.94	5.69	5.30	5.11	4.84	4.80
МЗ ^{7.2}	yoу % ch.*	26.9	31.2	8.8	3.6	1.7	1.0	1.6	4.4	6.4
Вземания по кредити от нефинансови предприятия, домакинства и НТООД ^{7.3}	yoу % ch.*	23.7	63.7	32.5	11.2	7.6	5.4	5.0	3.9	3.7
Обменен курс USD/BGN ^{7.4}	стойност	1.56	1.43	1.34	1.40	1.39	1.37	1.34	1.32	1.31
Номинален ефективен валутен курс ^{7.5}	индекс	126.4	127.5	131.2	133.0	132.9	133.4	134.1	134.3	

Коментар

1. Производство

По данни от бизнес анкетите на НСИ през декември 2009 г. **показателят на доверие в промишлеността** запазва почти същото равнище спрямо ноември. Осигуреността на предприятията с поръчки остава почти без промяна в сравнение с предходния месец.

През октомври 2009 г. **индексът на промишленото производство** намалява с 16.1% в сравнение със същия месец на предходната година (по предварителни данни). Спад е отчетен в преработващата промишленост (с 21.5%) и в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ (с 6.2%). Същевременно в добивната промишленост е регистрирано увеличение от 17.7%.

По предварителни оперативни данни **брутният вътрешен продукт (БВП)** през третото тримесечие на 2009 г. възлиза на 18 056.3 млн. лв. по текущи цени, като на човек от населението се падат 2 381.0 лева. При среден за тримесечието валутен курс от 1.368459 лв. за 1 щатски долар БВП възлиза на 13 194.6 млн. долара и съответно 1 739.9 долара на човек от населението. Преизчислена в евро, стойността на БВП възлиза на 9 232.0 млн. евро, като на човек от населението се падат 1 217.4 евро. Спрямо третото тримесечие на 2008 г. реалният спад на БВП е 5.4%.

2. Индивидуално потребление

През октомври 2009 г. стойността на общия **показател „доверие на потребителите“** се понижава с 5.9 пункта спрямо юли (съответно с 5.2 пункта при населението в градовете и със 7.3 пункта в селата) и почти се изравнява с нивото от преди шест месеца. По мнението на потребителите има влошаване на икономическата ситуация в страната. С повишен негативизъм са и прогнозите за промените, които ще настъпят през следващите дванадесет месеца.

През октомври 2009 г. **приходите от продажби в търговията на дребно** намаляват с 8.8% спрямо същия месец на 2008 година (по предварителни данни). Понижение се наблюдава във всички

съставни дейности, с изключение на търговията с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия, където е регистриран ръст от 1.9%. Най-голям спад е отчетен в търговията с компютърна и комуникационна техника и в търговията с битова техника, мебели и други стоки за бита - съответно с 23.8 и 18.6%.

За **индивидуално потребление на населението** през третото тримесечие на 2009 г. се изразходват 67.4% от произведения БВП. Реалното намаление на показателя спрямо съответното тримесечие на 2008 г. е 4.7%.

3. Инвестиции

През октомври 2009 г. **средното натоварване на мощностите в промишлеността** се покачва с 0.9 пункта в сравнение с юли и достига 64.8%.

Бруто образуването в основен капитал през третото тримесечие на 2009 г. спрямо същия период на предходната година намалява в реално изражение с 36.5%. Относителният дял на тази категория в БВП е 20.0%.

4. Пазар на труда

През третото тримесечие на 2009 г. **общият брой на заетите лица** на възраст 15 и повече навършени години е 3 280.0 хил., а относителният им дял от населението в същата възрастова група - 49.8%. В сравнение със същия период на 2008 г. броят на заетите лица намалява със 137.3 хил., а коефициентът на заетост - с 1.8 пункта.

Безработните лица през третото тримесечие на 2009 г. са 234.5 хил., или 6.7% от икономически активното население. В сравнение със същото тримесечие на предходната година коефициентът на безработица нараства с 1.6 пункта, а броят на безработните лица - с 49.4 хиляди.

Според бизнес анкетите на НСИ през декември 2009 г. 8.8% от промишлените предприятия посочват **недостига на работната сила** като фактор, затрудняващ дейността им.

През септември 2009 г. **средната работна заплата** е 594 лв. (по предварителни данни), което е с 3.1% повече в сравнение с предходния месец. Спрямо септември 2008 г. ръстът е 10.4%.

5. Международни трансакции

Според оценките на мениджърите от промишлеността през декември 2009 г. в сравнение с ноември има незначително подобрене в осигуреността на производството с **поръчки от чужбина**.

За януари - октомври 2009 г. **текущата сметка** има дефицит в размер на 2 463.7 млн. евро (7.4% от прогнозния БВП за 2009 г.), при дефицит от 6 826.6 млн. евро (20.0% от БВП) за същия период на 2008 година.

Търговското салдо за януари - октомври 2009 г. е отрицателно, в размер на 3 497.3 млн. евро (10.4% от прогнозния БВП), при отрицателно салдо в размер на 7 208.9 млн. евро (21.1% от БВП) за същия период на 2008 година.

Износът на стоки (FOB) възлиза на 9 684.9 млн. евро за януари - октомври 2009 г., при 13 197.0 млн. евро за същия период на 2008 г., като намалява с 26.6% на годишна база, при ръст от 18.5% за същия период на миналата година. **Вносът на стоки (FOB)** е 13 182.2 млн. евро, при 20 406.0 млн. евро за януари - октомври 2008 г., като намалява с 35.4% на годишна база, при ръст от 21.6% за същия период на миналата година.

Преките инвестиции в чужбина за януари - октомври 2009 г. са 96.2 млн. евро, при 465.5 млн. евро за същия период на 2008 година. **Преките чуждестранни инвестиции в страната** са 2 332.5 млн. евро (7.0% от прогнозния БВП за 2009 г.), при 5 866.1 млн. евро (17.2% от БВП) за същия период на 2008 година. Те покриват 94.7% от дефицита по текущата сметка за отчетния период, при 85.9% за януари - октомври 2008 година.

За януари - октомври 2009 г. **портфейлните инвестиции - активи** намаляват с 11.2 млн. евро, а за същия период на 2008 г. те нарастват със 79.6 млн. евро. **Портфейлните инвестиции - пасиви** намаляват с 18.3 млн. евро при намаление от 255.1 млн. евро за януари - октомври 2008 година.

Външнотърговското салдо от стоки и услуги за третото тримесечие на 2009 г. е положително. **Износът на стоки и услуги** надвишава със 710.8 млн. лв. стойностния обем на вноса. Спрямо съответното тримесечие на 2008 г. износът на стоки и услуги е намален реално с 6.7%, а **вносът на стоки и услуги** - с 23.4%.

6. Цени

През ноември 2009 г. **хармонизираният индекс на потребителските цени** нараства общо с 0.9% в сравнение със същия месец на 2008 г., като увеличение на цените има във всички наблюдавани групи стоки с изключение на хранителните продукти и безалкохолните напитки, транспорта и съобщенията. Също така се наблюдава известно намаление на цените в групата на жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива.

Индексът на цени на производител на вътрешния пазар през октомври 2009 г. намалява с 8.3% в сравнение със съответния месец на 2008 година. Цените в преработващата промишленост спадат с 10.1%, в добивната промишленост - с 3.9%, и при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 5.3%.

По данни от конюнктурната анкета през декември 2009 г. в сравнение с ноември се увеличава делът на предприятията от промишлеността, които прогнозира запазване на **цените**, и намалява делът на тези, които очакват понижние.

7. Парични и финансови показатели

През ноември 2009 г. **тримесечният индекс на междубанковия пазар СОФИБОР** намалява от 4.84 на 4.80% в сравнение с предходния месец при стойност 7.89% през ноември 2008 година.

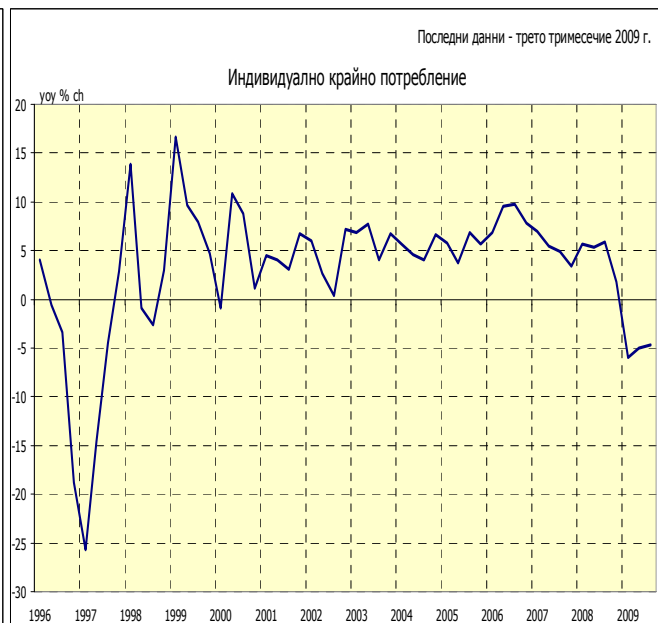
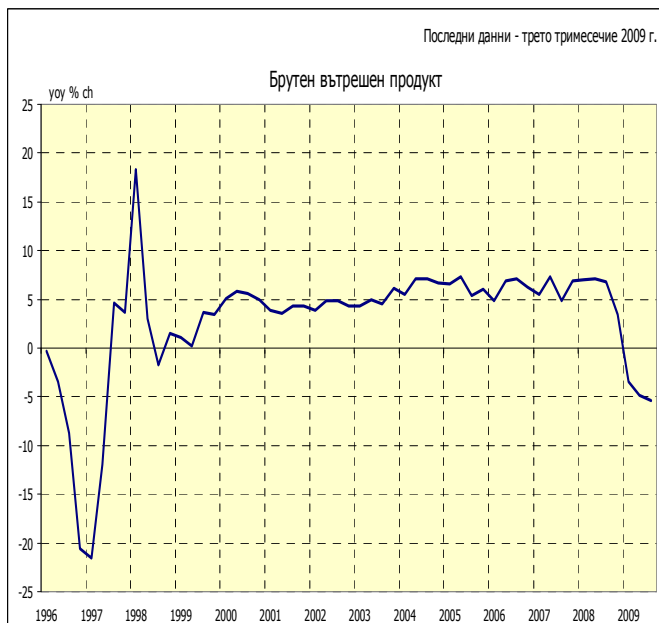
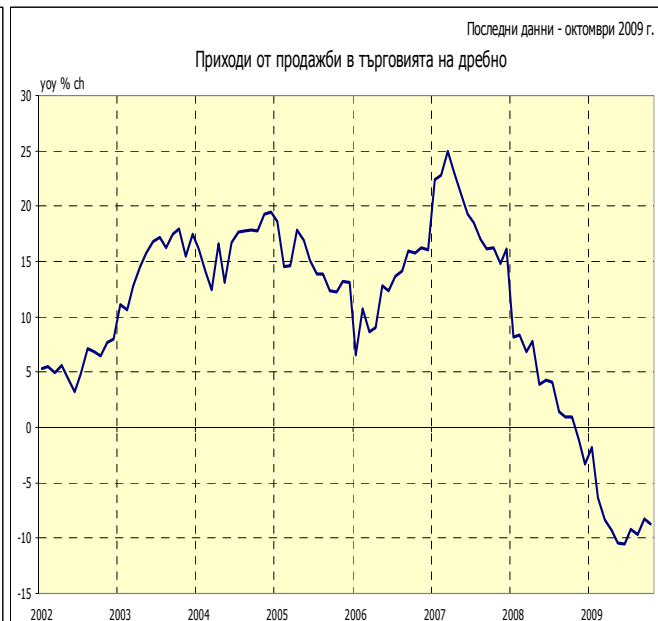
Годишното увеличение на широките пари (**агрегат М3**) през ноември 2009 г. е 6.4% при 4.4% през октомври, като в края на ноември обемът им възлиза на 46.761 млрд. лв. (71.4% от прогнозния БВП за 2009 г.), при 46.554 млрд. лв. за октомври 2009 г. (71.1% от БВП). Тесните пари М1 възлизат на 17.738 млрд. лв., като намаляват със 7.8% на годишна база, при спад от 12.3% през октомври.

Обемът на **вземанията по кредити от нефинансови предприятия и домакинства** през ноември 2009 г. възлиза на 50.054 млрд. лв. (76.4% от прогнозния БВП за 2009 г.), като годишното му увеличение е 3.7% при 3.9% през октомври 2009 година. Темпът на годишен прираст на кредитите на нефинансовите предприятия през ноември е 2.0% при 2.6% през предходния месец, а на кредитите за домакинства и НТООД - 6.6% през ноември при 6.1% през октомври.

През ноември 2009 г. **обменният курс на лева спрямо долара** се понижава в сравнение с предходния месец - от 1.32 на 1.31.

1. ПРОИЗВОДСТВО

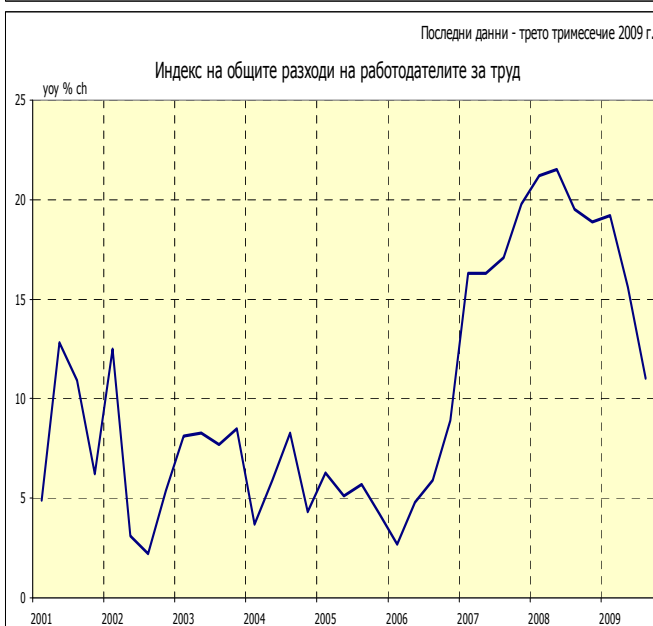
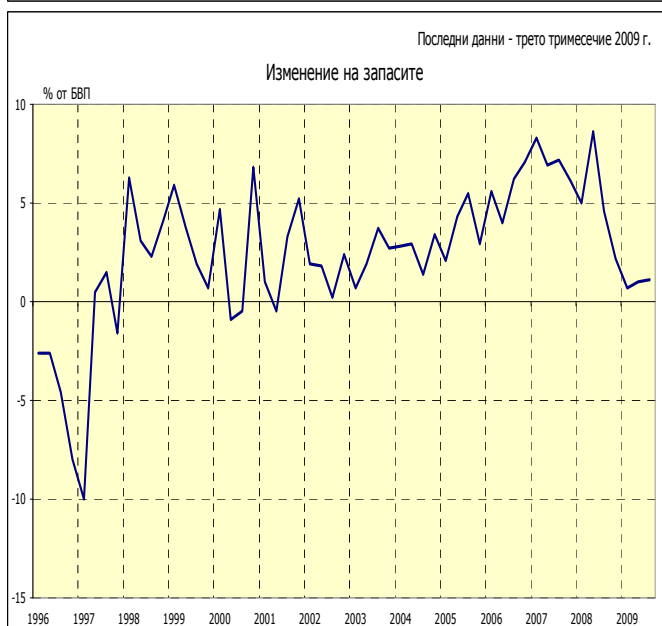
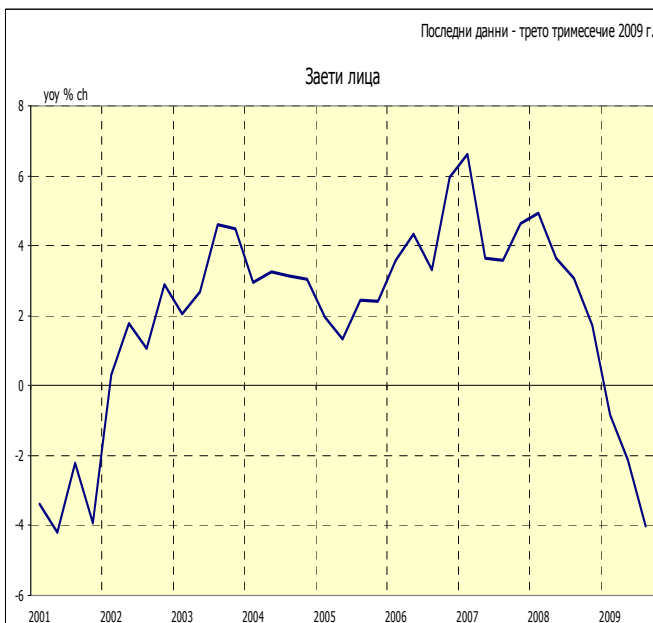
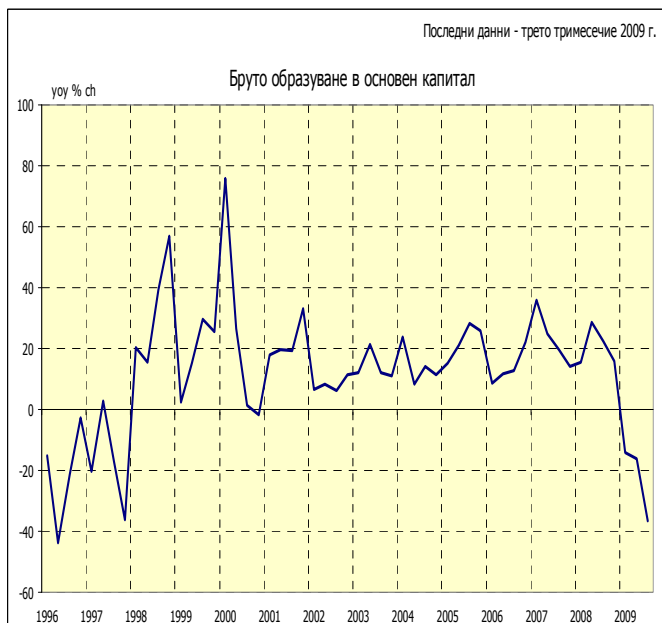
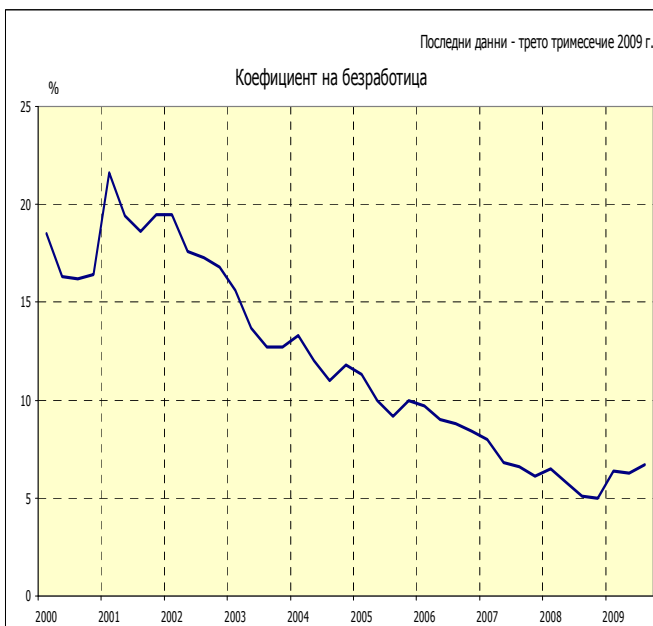
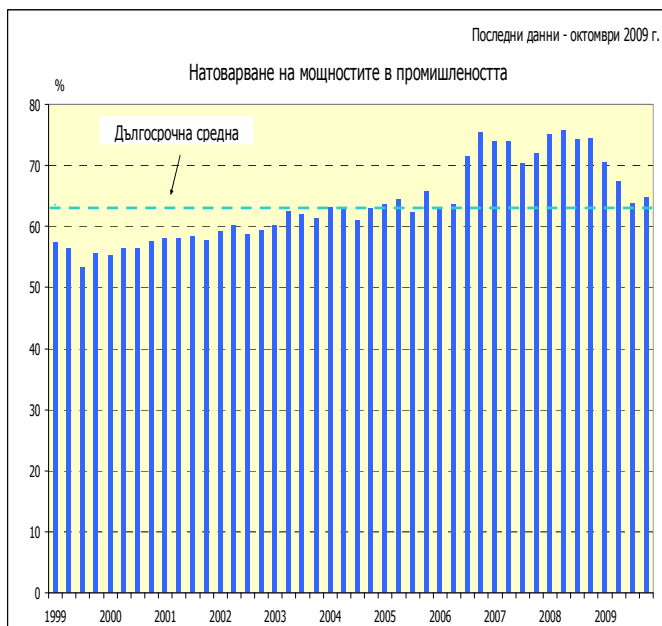
2. ИНДИВИДУАЛНО ПОТРЕБЛЕНИЕ

Забележка: уоу % ch - темп на нарастване спрямо същия период на предходната година.

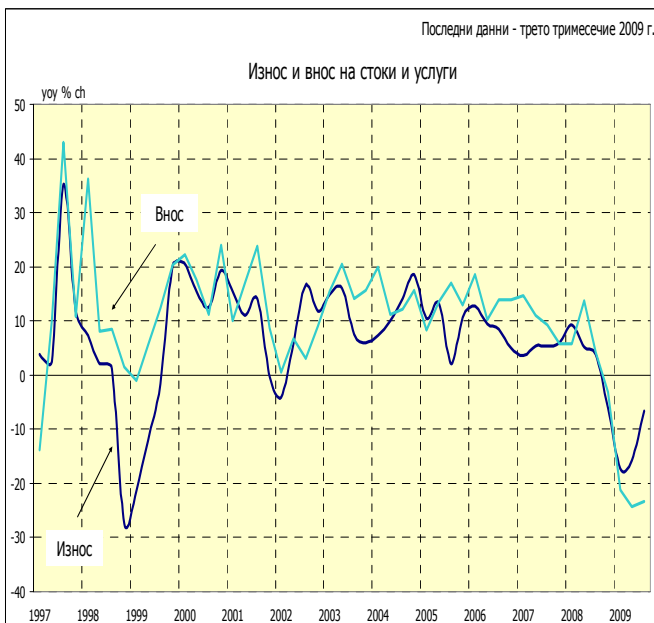
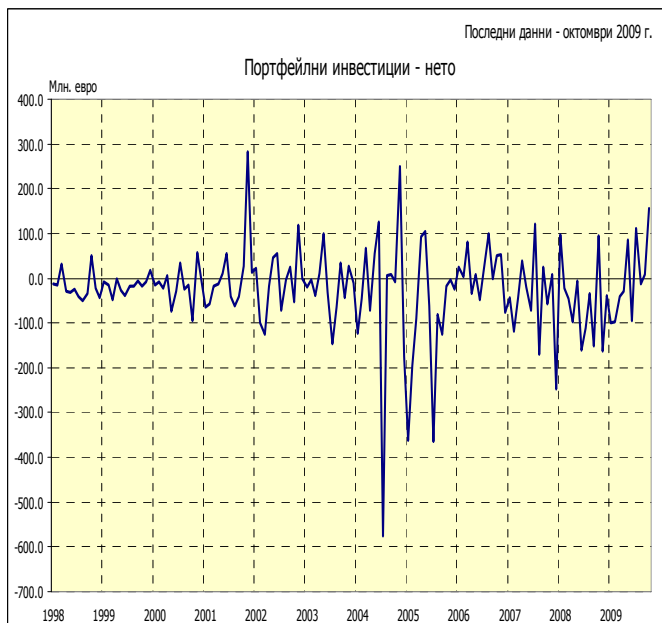
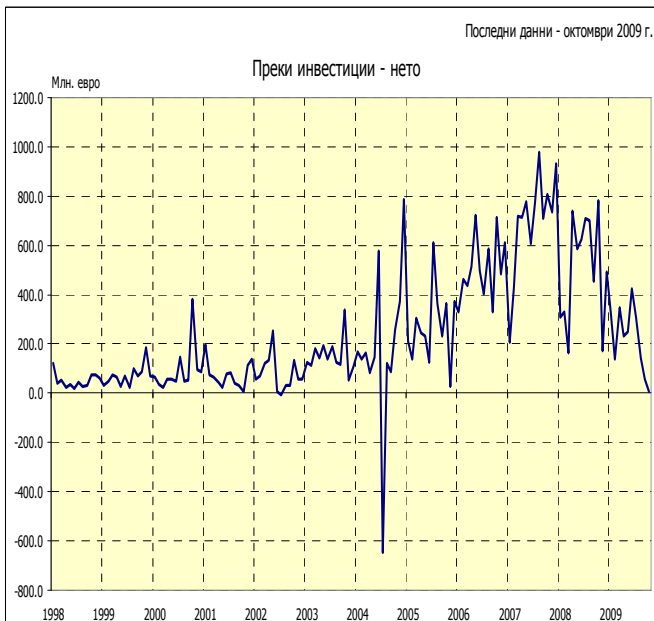
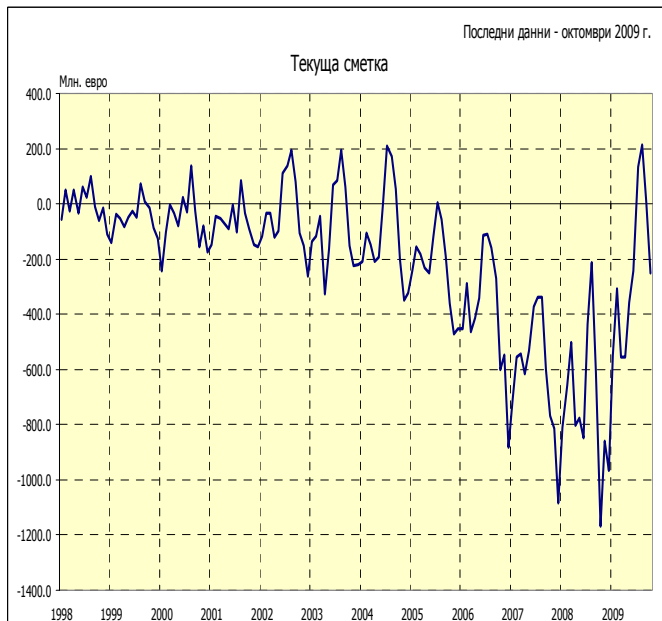
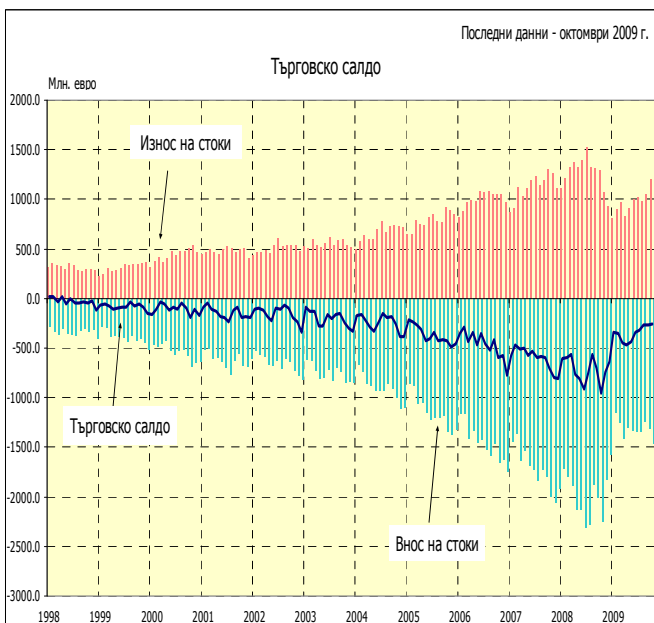
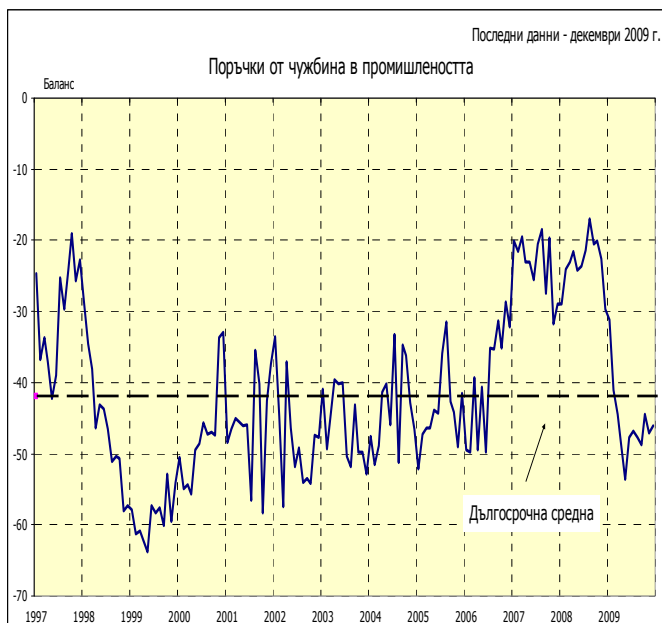
3. ИНВЕСТИЦИИ

4. ПАЗАР НА ТРУДА

Забележка: yoy % ch - темп на нарастване спрямо същия период на предходната година.

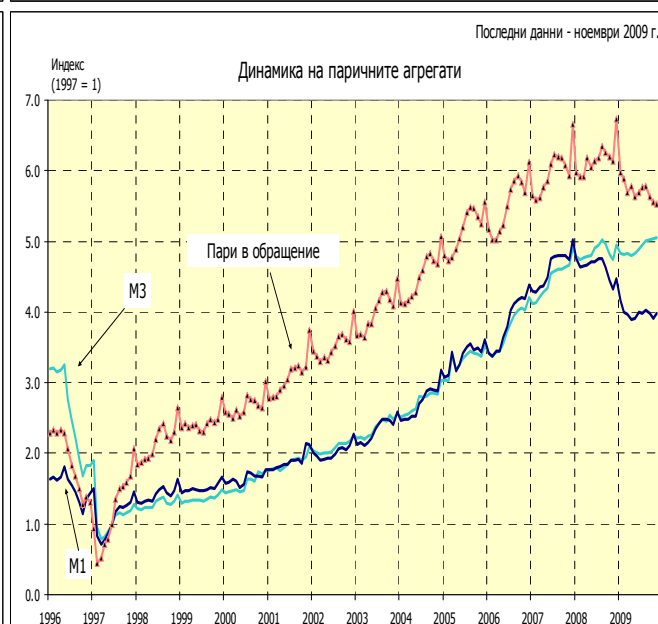
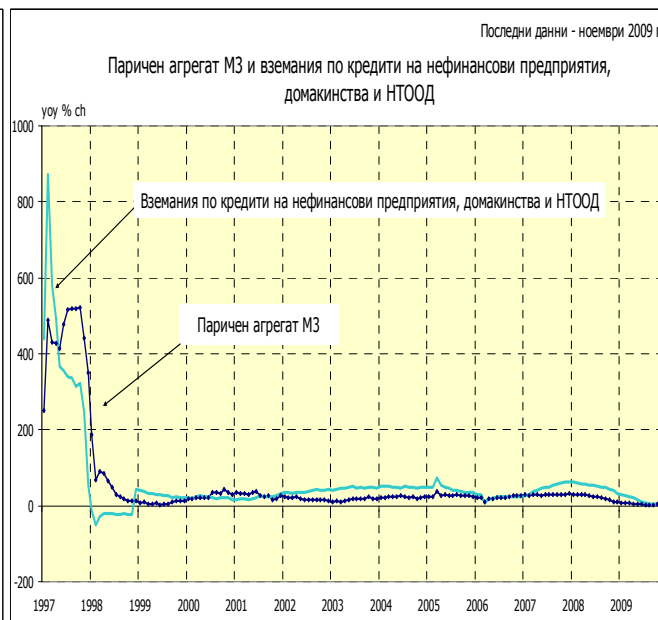
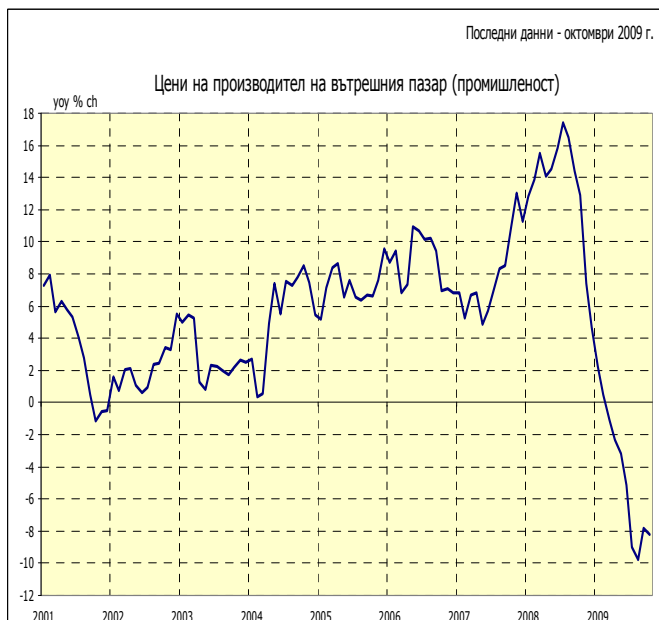
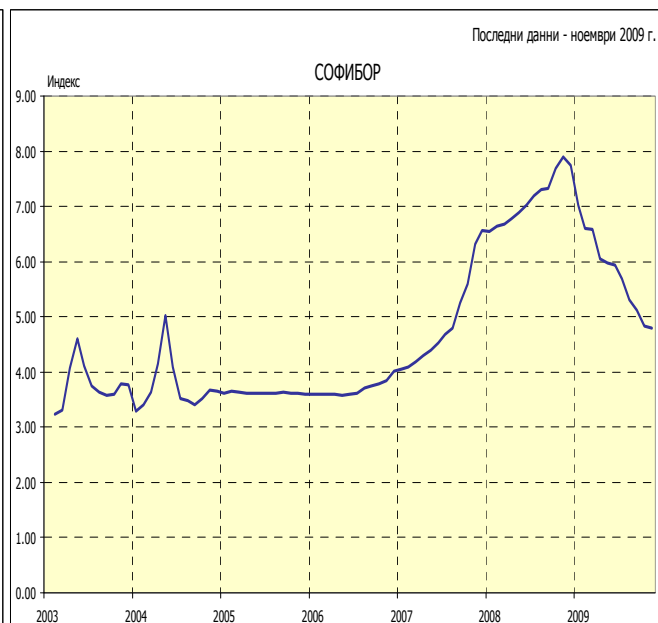
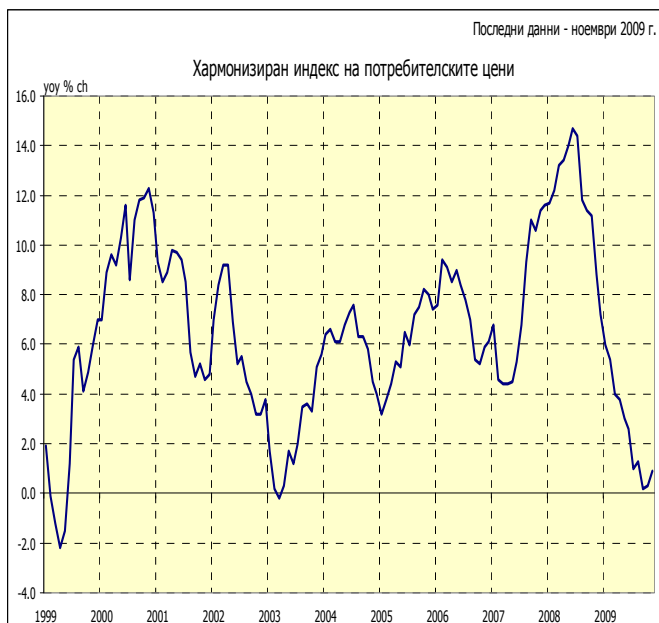
5. МЕЖДУНАРОДНИ ТРАНСАКЦИИ

Забележка: yoу % ch - темп на нарастване спрямо същия период на предходната година.

6. ЦЕНИ

7. ПАРИЧНИ И ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ

Забележка: yoy % ch - темп на нарастване спрямо същия период на предходната година.

КЛЮЧОВИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА БЪЛГАРИЯ

Ключови показатели за България - Обяснителни бележки			
№	Показатели	Обяснение	Източник
1. Производство			
1.1.	Показател на доверие в промишлеността	Бизнес наблюдение в промишлеността. Показателят на доверие в промишлеността е средна аритметична на балансите на очакваната производствена активност, нивото на поръчките и нивото на запасите от готова продукция (последният баланс се взема с обратен знак)	НСИ
1.2.	Промислено производство	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
1.3.	Брутен вътрешен продукт	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
2. Индивидуално потребление			
2.1.	Показател на доверие на потребителите	Наблюдение на потребителите. Показателят на доверие на потребителите е средна аритметична на балансите от четири въпроса (икономическа ситуация, финансово състояние, безработица и спестявания на домакинствата през следващите 12 месеца)	НСИ
2.2.	Продажби в търговията на дребно	Приходи от продажби в търговията на дребно, без търговия с автомобили и мотоциклети. Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
2.3.	Индивидуално крайно потребление	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
3. Инвестиции			
3.1.	Използване на оборудването в промишлеността	Средно натоварване на мощностите в промишлеността като процент от пълното натоварване (данните се събират през януари, април, юли и октомври)	НСИ
3.2.	Бруто образуване в основен капитал	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
3.3.	Изменение на запасите	В % от БВП	НСИ
4. Пазар на труда			
4.1.	Безработица	Процент от работната сила на България (данни от Наблюдението на работната сила)	НСИ
4.2.	Заети лица	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година (данни от Наблюдението на работната сила)	НСИ
4.3.	Разходи за труд	Индекс на общите разходи на работодателите за един отработен час от наетите по трудово и служебно правоотношение, темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
4.4.	Недостиг на работна сила в промишлеността	Процент от промишлените предприятия, посочили недостига на работна сила като затруднение за осъществяване на дейността им	НСИ
4.5.	Заплати	Номинална стойност, темп на нарастване спрямо същия период на предходната година, средна месечна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение	НСИ
5. Международни трансакции			
5.1.	Поръчки от чужбина в промишлеността	Бизнес наблюдение в промишлеността. Баланс между положителните и отрицателните отговори	НСИ
5.2.	Износ на стоки	Платежен баланс, млн. евро	БНБ
5.3.	Внос на стоки	Платежен баланс, млн. евро	БНБ
5.4.	Търговско салдо	Платежен баланс, млн. евро	БНБ
5.5.	Текуща сметка	Платежен баланс, млн. евро	БНБ
5.6.	Преки инвестиции	(Нето) млн. евро, платежен баланс	БНБ
5.7.	Портфейлни инвестиции	(Нето) млн. евро, платежен баланс	БНБ
5.8.	Износ на стоки и услуги	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
5.9.	Внос на стоки и услуги	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
6. Цени			
6.1.	Хармонизиран индекс на потребителските цени	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
6.2.	Цени на производител на вътрешния пазар (промишленост)	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
6.3.	Очаквания за продажните цени в промишлеността	Бизнес наблюдение в промишлеността. Баланс между положителните и отрицателните отговори	НСИ
6.4.	Очаквания за продажните цени в търговията на дребно	Бизнес наблюдение в търговията на дребно. Баланс между положителните и отрицателните отговори	НСИ
7. Парични и финансови показатели			
7.1.	СОФИБОР	Тримесечен индекс на междубанковия пазар (SOFIBOR: SOFia Interbank Offered Rate, фиксинг на котировките на необезпечени депозити в български левове, предлагани на междубанковия пазар)	БНБ
7.2.	М3	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година (месечни стойности: стойности в края на месеца)	БНБ
7.3.	Вземания по кредити от нефинансови предприятия, домакинства и НТООД	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година (месечни стойности: стойности в края на месеца)	БНБ
7.4.	Обменен курс USD/BGN	Средни стойности за периода	БНБ
7.5.	Номинален ефективен валутен курс	Индекс (юни 1997 = 100)	БНБ